

Împuternicirea părinților și a îngrijitorilor prin politici familiale sensibile la gen

Studiu de caz
Republica
Moldova

**Mai Multe
Oportunități** prin
Politici Prietenoase Familiei

With funding from

 Austrian
Development
Cooperation

În Republica Moldova, distribuția inegală a muncii de îngrijire neplătită limitează participarea completă a femeilor pe piața muncii. În anul 2012, datele Băncii Mondiale arătau că femeile din Republica Moldova dedicau aproximativ o cincime din zi activităților domestice și de îngrijire neplătite, aproape dublu față de 11,3% din zi pe care bărbații o alocu acestor sarcini.¹ Această disparitate reprezintă o piedică în accesarea de către femei a oportunităților de a se angaja la un loc de muncă cu normă întreagă sau în domenii mai bine plătite.

În timp ce ratele de participare a bărbaților la forța de muncă din regiunea Europei de Est și Asia Centrală se aliniază cu tendințele globale, cifrele pentru femei arată variații semnificative. Deși unele țări din Europa de Est și Asia Centrală au, în mod tradițional, o rată înaltă de participare a femeilor la munca plătită, rata de participare a femeilor în Republica Moldova se situează la un nivel relativ scăzut, de 54 la sută. Această discrepanță subliniază provocările cu care se confruntă femeile în reconcilierea responsabilităților ce țin de munca neremunerată și accesarea oportunităților de pe piața muncii.

Pentru a aborda această problemă, proiectul „Mai Multe Oportunități” din Republica Moldova adoptă

o abordare transformățională bazată pe drepturi și sensibilă la gen.

Această abordare încearcă să schimbe normele de gen și structurile de putere care restricționează opțiunile și oportunitățile femeilor. Totodată, tinde spre promovarea emancipării economice a femeilor și egalitatea de gen prin pledarea pentru drepturile și capacitatea de agenție a femeilor, inclusiv dreptul lor la muncă, accesul la educație și formare, și participarea în procesele decizionale.²

¹ Banca Mondială, „Moldova”, Gender Data Portal. Disponibil la <https://genderdata.worldbank.org/countries/moldova/#:~:text=In%202012%2C%20women%20in%20Moldova,their%20day%20on%20unpaid%20work> (accesat la 4 iulie 2023).

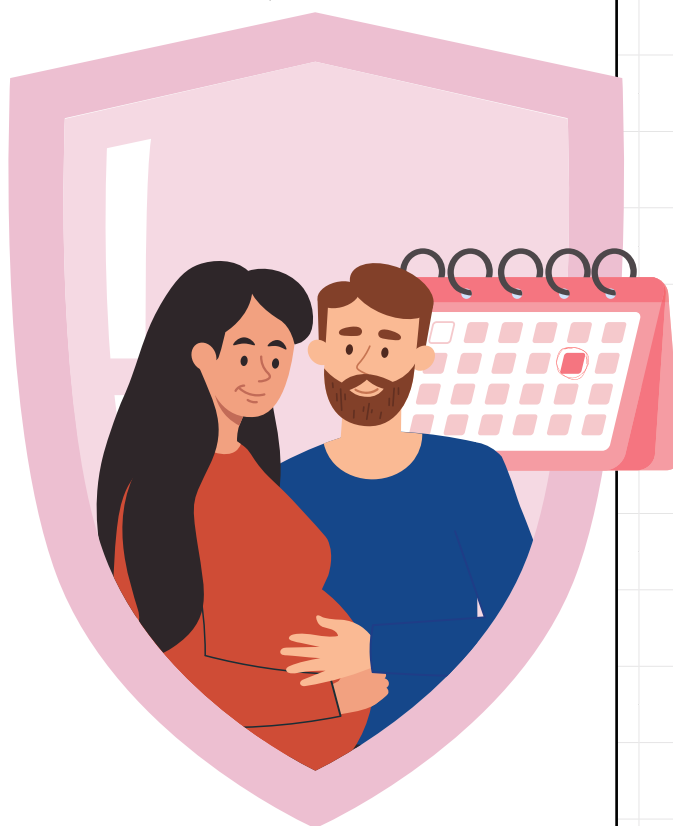
² Sara Cantillon și Nina Teasdale, *Împuternicirea femeilor prin reducerea muncii neplătite: o analiză regională a Europei și Asiei Centrale* (Geneva și New York, Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Europa și UN Women, 2021).

Reforme politice și legislație

Proiectul „Mai Multe Oportunități” este imperativ în aducerea unor schimbări semnificative în politici și legislație, cu accent pe dezvoltarea unor parteneriate solide, promovarea conștientizării publice și impulsivitatea reformelor legislative. Strategia proiectului este crucială în realizarea unor schimbări semnificative în politici și legislație, menținând în același timp o rețea solidă de parteneriate și crescând activ conștientizarea publică.

Schimbări legislative semnificative au fost realizate prin eforturile proiectului, având un impact pozitiv asupra familiilor și a îngrijitorilor. Acestea includ: Legea nr. 195, permite ca concediul de îngrijire să fie împărțit și a introdus o nouă opțiune: venituri mai mari și o perioadă mai scurtă pentru concediul de îngrijire. Legea nr. 367, care a stabilit servicii alternative de îngrijire a copiilor; și Legea nr. 353, care a modificat prevederile privind concediul de maternitate și a asigurat că femeile însărcinate pot continua să câștige bani în timpul concediului de maternitate, calculând indemnizația de maternitate din cel mai înalt venit al unuia dintre părinți. Colaborând cu părțile cheie interesate, proiectul a reușit să redefinească politicile naționale prietenoase familiilor din Republica Moldova, rezultând în impact de amploare care aduc beneficii întregii populații.

Pentru a obține aceste rezultate, proiectul a stabilit parteneriate strategice cu entități cheie, precum Platforma Femeilor Deputate din Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XI-a, ceea ce a dus la adoptarea unei legi care promovează autonomia economică a femeilor. Aceste parteneriate sunt extinse către entități guvernamentale, proiectul accentuând colaborarea dintre sectorul privat și cel public, menținând un dialog permanent cu privire la modificările legislative propuse și progresul proiectului.

Astfel de dialoguri includ adesea oficiali guvernamentali și membri ai parlamentului, servind ca o platformă eficientă de discuție a proiectelor de legi menite să susțină părinții care lucrează și îngrijitorii. Proiectul „Mai multe oportunități” prioritizează datele și evidențele care servesc drept bază a intervențiilor sale, dar și pentru a monitoriza progresul obiectivelor sale. Sunt efectuate cercetări și analize pentru a identifica decalajele de gen și obstacolele care împiedică autonomia economică a femeilor și echilibrul dintre viața profesională și cea personală. Această abordare, combinată cu o colaborare cu guvernul, a dus la schimbări legislative care promovează responsabilitatea comună a părinților de îngrijire a copiilor. Pentru a asigura că aceste schimbări de politică au un impact semnificativ, în cadrul proiectului a fost investit în campanii ample de conștientizare publică. De exemplu, campania „Fii un părinte informat, cunoaște-ți drepturile” a ajuns cu succes la 2.000 de persoane în format fizic și la zeci de mii online, educându-le despre drepturile și opțiunile oferite de stat părinților. Campania, desfășurată în 36 de raioane și municipalități prin 41 de întâlniri de informare, a folosit eficient o combinație de canale de comunicare și materiale tipărite pentru a crește conștientizarea cu privire la drepturile și beneficiile părinților. Această strategie complexă, parte integrantă a abordării proiectului „Mai multe oportunități”, își propune nu doar să crească conștientizarea,

ci și să încurajeze mai mulți tați
**să ia concediu de paternitate
și pentru îngrijirea copiilor.**

Prin eforturile sale coordonate cu actorii-cheie și utilizarea datelor, proiectul „Mai multe oportunități” a reușit să pună în aplicare schimbări de politici care au potențialul de a influența semnificativ familiile și cei care au grijă de copii în Republica Moldova. Munca continuă de informare a publicului asigură că aceste schimbări sunt înțelese și folosite de către cei pentru care sunt destinați să beneficieze.

Implicarea sectorului privat și inițiativele la locul de muncă

Proiectul „Mai multe oportunități” din Republica Moldova a colaborat cu succes cu cinci companii de top: Asena Textil, Orange Moldova, Panilino, Premier Energy Distribution și Linella. Aceste companii au înregistrat progrese semnificative în promovarea inițiativelor prietenoase pentru familie și incluzive din punct de vedere al genului, precum și în avansarea egalității de gen în sectorul privat.

De exemplu, Orange Moldova a amenajat o zonă de alăptare, oferind un spațiu sigur și confortabil pentru mamele care alăptează la locul de muncă. Această inițiativă nu numai că susține bunăstarea angajaților, ci și încurajează participarea forței de muncă feminină prin abordarea uneia dintre barierele cu care se confruntă mamele care lucrează.

Alte companii de top, precum Asena Textil, Panilino și Premier Energy Distribution, au amenajat camere pentru copii sau centre de zi în cadrul sau în apropierea fabricilor lor. Aceste spații permit părinților să-și aducă copiii la locul de muncă, oferindu-le comoditate și liniște sufletească. Prin organizarea spațiilor destinate pentru îngrijirea copiilor, aceste companii au contribuit activ la crearea unui mediu incluziv la locul de muncă, ceea ce permite angajaților să echilibreze eficient responsabilitățile lor profesionale și părintești.

În plus, Orange Moldova, în colaborare cu proiectul ”Mai multe oportunități”, a lansat un club pentru tați, care promovează paternitatea activă și alocarea egală a responsabilităților de părinte. Acest club servește ca o platformă pentru tați pentru a împărtăși experiențele, provocările și cele mai bune practici legate de echilibrarea muncii și vieții de familie.

Încurajând implicarea bărbaților în îngrijirea copiilor și promovând egalitatea de gen, clubul contribuie la crearea unei culturi de muncă mai incluzive. Aceste exemple tangibile ale inițiativelor prietenoase pentru familii din sectorul privat evidențiază impactul transformativ al proiectului „Mai multe oportunități”. Prin colaborarea cu companii de top, proiectul a facilitat

implementarea măsurilor practice care sprijină părinții care lucrează, **promovează egalitatea de gen și îmbunătățesc participarea femeilor pe piața muncii.**

Aceste realizări servesc ca exemple inspiraționale pentru alte companii din Republica Moldova și dincolo de aceasta, demonstrează beneficiile creării unor medii de lucru incluzive și prietenoase familiilor.

Implicarea sectorului privat în proiectul ”Mai multe oportunități” a fost dinamică, promovând o cultură a egalității de gen și consolidând legăturile socio-economice prin diverse inițiative. Utilizând metodologia stabilită de UNFPA și UN Women pentru crearea și facilitarea cluburilor pentru tați, proiectul a sprijinit înființarea unui astfel de club la Orange Moldova. Acest club a devenit un spațiu incluziv în care bărbații pot participa activ la îngrijirea și discuțiile despre egalitatea de gen, evidențiind rolul lor crucial în contestarea stereotipurilor și prevenirea violenței de gen.

În timp ce promovarea locurilor de muncă prietenoase pentru familie a adus schimbări semnificative în cadrul companiilor ca entități separate, proiectul ”Mai multe oportunități” se asigură că aceste conversații au loc pe o scară mai largă. Au fost prezentate realizările proiectului la diferite evenimente, precum expoziția „Made in Moldova”, unde a fost organizată o masă rotundă intitulată „Investiție în Oameni - Investiție în Succesul Companiei” care a corelat reforma legislativă, responsabilitatea în îngrijire și prosperitatea economică. Astfel, a fost susținută importanța politicilor prietenoase familiilor pentru succesul corporativ. Mai mult, proiectul organizează campanii de conștientizare publică și evenimente, precum celebrarea Zilei Internaționale a Familiei.

Acestea sunt în colaborare cu companii de top, precum Panilino, dezvoltând conștientizarea publică a egalității de gen, a stereotipurilor de îngrijire și a politicilor prietenoase pentru familie. De asemenea, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova promovează activ politici familiale sensibile la gen în sectorul privat prin organizarea de evenimente și încurajarea schimbului de cunoștințe între membrii săi. Aceste eforturi la nivel de industrie subliniază importanța politicilor sensibile la gen pentru dezvoltarea sectorului privat al Republicii Moldova.

Vizibilitatea și angajamentul public joacă un rol crucial în susținerea impactului proiectului. Extinderea proiectului s-a bazat pe comunicare în mass-media, cu înalte niveluri de angajament public din partea diverselor companii de top care au promis public crearea de locuri de muncă prietenoase pentru familie. Un exemplu care evidențiază impactul acestor angajamente este Diana Donțu, Directoarea Executivă a Panilino, care echilibrează o carieră solicitantă cu rolul de mamă a unor tripleți.

Povestea Dianei Donțu, care a fost larg distribuită, demonstrează cum politicile familiale sensibile la gen pot permite îngrijitorilor să reconcilieze responsabilitățile profesionale și cele familiale, în mare parte datorită susținerii partenerului său și a flexibilității oferite de angajatorul său. Acest angajament și poveștile despre impactul său au fost difuzate atât în limba română, cât și în limba rusă, crescând astfel conștientizarea publică cu privire la inițiativa proiectului și impactul pozitiv pe care-l are.

Proiectul nu este doar despre implementarea ghidurilor existente, ci și despre crearea de noi căi pentru responsabilitatea socială corporativă. Mai multe parteneriate personalizate au fost stabilite pentru a răspunde nevoilor unice ale companiilor, demonstrând importanța abordării diferitelor categorii demografice ale forței de muncă. Proiectul ”Mai multe oportunități” construiește o rețea de parteneriate strategice pentru a-și atinge obiectivele. Parteneriatele strategice sunt create pentru a integra politici de familie sensibile la gen pe harta națională a Republicii Moldova, privind împuternicirea economică a femeilor, prin intermediul Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova. Reziliența proiectului, chiar și în fața crizei umanitare rezultate din invazia Ucrainei de către Federația Rusă, este o dovadă a relațiilor solide dezvoltate cu factorii cheie din guvern, sectorul privat și societatea civilă. Colaborarea cu parteneri locali influenți, precum Camera de Comerț și Industrie și Centrul de Parteneriat pentru Dezvoltare, ajută

la îmbunătățirea **competențelor locale în domeniul politicilor de familie sensibile la gen**

și la adaptarea activităților
la contextele unice.

Colaborarea nu se limitează la parteneriatele locale: proiectul promovează cooperarea intersectorială, care depășește granițele geografice. O gamă diversă de actori, inclusiv agenții guvernamentale, organizații ale societății civile, entități din sectorul privat și parteneri internaționali pentru dezvoltare contribuie cu expertiza, resursele și rețelele lor unice pentru a avansa în atingerea obiectivelor proiectului.

Diversitatea și incluziunea socială

Proiectul „Expanding Choices” integrează activ includerea socială și diversitatea prin concentrarea asupra revizuirii politicilor și cercetărilor targetate. Acesta asigură recunoașterea responsabilităților variate de îngrijire în Republica Moldova prin revizuirea politicilor, pentru a include prevederi specifice pentru părinții și îngrijitorii copiilor cu dizabilități. Proiectul publică, de asemenea, experiențe din regiune printr-o serie de povești, evidențiind experiențele angajaților cu dizabilități din companiile participante, demonstrând natura inclusivă a locurilor de muncă prietenoase cu familia.

Promovarea incluziunii: cum a împuternicit-o pe Ludmila David proiectul „Expanding Choices”

Ludmila David este o mamă văduvă de 44 de ani, cu doi copii, care suferă de efectele poliomielitei. În ciuda provocărilor fizice, Ludmila s-a mutat la Chișinău, capitala Republicii Moldova, pentru a lucra în calitate de operatoare de servicii pentru clienți în 2019, la compania de telecomunicații Orange.

Povestea Ludmillei reflectă spiritul proiectului ”Mai multe oportunități”. Depășind prejudecățile societale și limitele personale, ea a fost primită într-un loc de muncă conceput luând în considerare starea de bine a angajaților, inclusiv starea de bine a celor cu dizabilități sau nevoi specifice. Susținerea din partea colegilor și climatul incluziv de la Orange au ajutat-o nu numai să obțină independență financiară, ci și să se integreze mai bine în societate.

„Sunt bucuroasă că nu m-am simțit discriminată la locul de muncă, dar vreau să menționez și faptul că sunt interesată să-mi fac bine munca”, remarcă Ludmila.

Ea apreciază că valoarea adăugată de angajații cu dizabilități este recunoscută, confirmând contribuția lor la creșterea și dezvoltarea organizației.

Experiența Ludmillei subliniază importanța politicilor prietenoase prietenos familiei la locul de muncă. Conform ei, aceste politici au potențialul de a motiva mai multe femei, inclusiv cele cu dizabilități, să participe activ pe piața muncii în timp ce își gestionează responsabilitățile familiale. Povestea ei servește ca mărturie a misiunii proiectului de a susține includerea socială, diversitatea și responsabilitățile egale de îngrijire în forța de muncă din Moldova.

Campanii de advocacy și conștientizarea publicului

Proiectul ”Mai multe oportunități” a înregistrat realizări semnificative în promovarea unui mediu mai incluziv și promotor al egalității de gen și rolurile egale în îngrijire. Prin adoptarea unor strategii inovatoare de comunicare și advocacy, proiectul conștientizează eficient, contestă normele sociale și promovează un mediu mai inclusiv și susținător pentru egalitatea de gen și rolurile egale în îngrijire. Acest lucru a dus deja la o schimbare pozitivă în atitudini și comportamente, contribuind la promovarea egalității de gen și emanciparea femeilor în locurile de muncă. Prin folosirea mediei digitalizate și mobilizarea comunității, proiectul vizează diverse sectoare ale societății, recunoscând importanța implicării unui larg spectru de public prin mijloace potrivite și creative. Una dintre provocările semnificative abordate de proiect este rezistența societății la ideea ca bărbații să își asume roluri mai mari în munca de îngrijire neplătită. Pentru a depăși această rezistență, proiectul utilizează eforturi de comunicare și advocacy direcționate, colaborând cu liderii comunitari și persoanele influente pentru a sublinia avantajele rolurilor egale în îngrijire.

Proiectul „Expanding Choices” al UNFPA lucrează în parteneriat cu Guvernul Moldovei pentru promovarea legislației care susține

○ **distribuție mai echilibrată** a muncii de îngrijire neplătită.

Măsurile includ: concediul de paternitate, programul flexibil de lucru și sprijinul pentru serviciile de îngrijire a copiilor.

În paralel, proiectul încurajează sectorul privat să integreze politici de familie sensibile la gen, cum ar fi facilități de îngrijire a copiilor la locul de muncă și aranjamente flexibile de lucru. Campaniile media, mobilizarea comunității și implicarea bărbaților și băieților sunt imperative în promovarea unei schimbări în normele sociale referitoare la rolurile de gen și munca de îngrijire neplătită.

Mai mult de o mie de participanți au participat la sesiuni de informare concepute pentru a crește conștientizarea egalității de gen, relațiilor de muncă, concediului social și altor beneficii legate de familie. Conducerea de către experții din autoritățile publice, societatea civilă și mediul academic a asigurat că angajații sunt bine informați cu privire la drepturile și beneficiile lor. Feedback-ul pozitiv din partea participanților este un semn clar al succesului proiectului.

Extinzându-și influența, proiectul contribuie și la studii comparative, cum ar fi o analiză a legislației naționale a Republicii Moldova în raport cu directiva UE privind echilibrul dintre muncă și viața personală, un studiu privind decalajul salarial între sexe în Republica Moldova și o analiză a politicilor din Albania. Astfel de eforturi aprofundează înțelegerea și angajamentul față de politici de familie sensibile la gen.

Membrii Parlamentului și Casa Națională de Asigurări Sociale din Moldova au fost implicați într-o campanie amplă de comunicare care promovează politici de familie sensibile la gen, ajungând la peste 17.000 de persoane atât în persoană, cât și online. Proiectul a dezvoltat, de asemenea, o platformă online pentru a furniza femeilor informații despre echilibrul între muncă și viața personală și drepturile femeilor, facilitând networking-ul și sprijinul reciproc între femeile antreprenoare și cele angajate. Această abordare incluzivă se extinde și la sesiunile de informare, implicând o gamă largă de părți interesate, care au avut succes în furnizarea de informații de încredere și cuprinzătoare angajaților.

Proiectul „Expanding Choices” a remodelat în mod semnificativ dinamica de gen a Republicii Moldova, promovând egalitatea de gen, reformele politice și responsabilitățile comune de îngrijire a familiei. Abordarea sa de transformare a genului bazată pe drepturi, parteneriatele strategice și accentul pus pe incluziunea socială conduc la reforme legislative semnificative, conștientizarea publică și implicarea sectorului privat. Experiențele unor persoane, precum Ludmila David, subliniază rolul locurilor de muncă incluzive în reziliența socială și prosperitatea economică. Proiectul rămâne angajat în consolidarea, adaptarea și extinderea domeniului său de acțiune ca răspuns la evoluția peisajului social și economic.

